

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 518/2010-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. marca 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť I. P., K., zastúpeného advokátom JUDr. V. Z., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Nc 160/96 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 S 22/96) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Nc 160/96 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 S 22/96) p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava III p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Nc 160/96 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 S 22/96) konal bez zbytočných priet'ahov.

3. I. P. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 500 € (slovom štyritisícpäťsto eur), ktoré j e Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III j e p o v i n n ý uhradiť Ivanovi Pavúkovi trovy právneho zastúpenia v sume 300,57 € (slovom tristo eur a päťdesiatšesť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. Z., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť I. P. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej tvrdil, že postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Nc 160/96 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 S 22/96) bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 18 S 22/96, ktoré sa začalo žalobou doručenou bývalému Mestskému súdu v Bratislave 23. mája 1996, sa sťažovateľ domáhal usporiadania vlastníckeho práva k pozemkom. Sťažovateľ mal v uvedenej právnej veci k dispozícii iba podanie Mestského súdu v Bratislave sp. zn. 18 S 22/96, na základe ktorého napadnutý súd postúpil vec s odkazom na ustanovenie § 104a ods. 2 a § 105 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu vecnej nepríslušnosti na vtedajší Obvodný súd Bratislava 3. Od postúpenia veci

okresný súd vo veci nekoná, pričom sťažovateľ sa niekoľkokrát bezúspešne priamo na okresnom súde písomne sťažoval na jeho nečinnosť.

Sťažovateľ okrem vyslovenia porušenia jeho uvedených práv požaduje, aby okresný súd konal bez zbytočných prietáhov a zaplatil mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 € a úhradu trov konania.

3. Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti a žiadosti o predloženie spisu vyjadrila podpredsedníčka okresného súdu, ktorá v podaní z 20. októbra 2010 uviedla, «že uvedený spis bol dňa 01. 07. 1996 prevedený z oddelenia „S“ do registra neúplných návrhov pod sp. zn. 6Nc 160/1996 a týmto dňom bol pridelený na vybavenie zákonnej sudkyňi JUDr. M. Z. Od tohto dátumu je spis v registračných pomôckach vyznačený na zákonnú sudkyňu. Zákonná sudkyňa na žiadosť o predloženie spisu uviedla, že spis fyzicky nemá a nevie sa vyjadriť, kde sa spis nachádza.

Vzhľadom na uvedené Vám požadovaný spis 6Nc 160/1996 (18S 22/1996) nemôže byť zaslaný.

Vo veci bude potrebné nariadiť rekonštrukciu spisu.».

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

5. Vo veci okresného súdu vedenej pod sp. zn. 6 Nc 160/96 (pôvodne vedenej pod sp. zn. 18 S 22/96) ústavný súd z obsahu sťažnosti a vyjadrenia okresného súdu z 20. októbra 2010 zistil, že žaloba v tejto veci bola podaná 23. mája 1996. Prípisom bývalého Mestského súdu v Bratislave z 30. mája 1996 bola vec z dôvodu vecnej nepríslušnosti postúpená podľa § 104a ods. 2 a § 105 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku na vtedajší Obvodný súd Bratislava 3. Ďalej v tejto veci neboli vykonané žiadne úkony, pretože sa spis stratil a vo veci bude potrebné nariadiť rekonštrukciu spisu.

III.

6. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

7. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

8. Ústavný súd po zistení, že od podania žalobného návrhu 23. mája 1996 a postúpenia veci okresnému súdu 30. mája 1996 nedošlo k žiadnemu úkonu okresného súdu, a po stanovisku okresného súdu, ktorý uznal, že spis nie je k dispozícii, nemohol podrobne analyzovať citované kritériá.

Ústavný súd však poznamenáva, že pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci a správanie účastníkov v napadnutom konaní, možno poukázať na to, že ani podpredsedníčka okresného súdu, ale ani zákonná sudkyňa vo svojich vyjadreniach nepoukázali na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci a sťažovateľ sa inak zrejme žiadnym spôsobom nepričinil o dlhodobú nečinnosť v predmetnom konaní.

Ústavný súd na základe uvedených rozhodujúcich zistení a najmä stanoviska okresného súdu mohol bez ďalšieho uzavrieť, že v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

10. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 €, pretože v dôsledku nečinnosti súdu nie je mu umožnené dosiahnuť účinnú nápravu zásahu do jeho základných práv.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä na dlhodobé obdobie nečinnosti okresného súdu považuje za primerané v sume 4 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zabezpečenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

11. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia – splnomocnenie z 15. marca 2010, písomné podanie – sťažnosť z 30. marca 2010). Za jeden úkon právnej pomoci vykonaný v roku 2010 patrí odmena v sume dvakrát po 120,23 €, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 360,69 €. Spolu s režijným paušálom ku každému úkonu (2 x 7,21 € v roku 2010) tvorí náhrada trov právnej služby

advokátom celkovú sumu 254,88 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. K uvedenej sume v danom prípade bolo treba pripočítať 19 % DPH, ktorú si právny zástupca sťažovateľa uplatnil v sume 45,69 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 300,57 €.

Ústavný súd preto o uplatnených trovách konania sťažovateľom rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

12. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2011